

Zbrodnie Wehrmachtu na polskich jeńcach wojennych i ludności cywilnej

W okresie 1939-1945 Wehrmacht dokonał na jeńcach wojennych zbrodni bez precedensu. Zbrodnie te były dokonywane za wiedzę i na rozkaz dowództwa OKW i w myśl wytycznych kierownictwa III Rzeszy. Generałowie niemieccy, mimo konwencji haskiej, z premedytacją i okrucieństwem realizowali dyrektywy Hitlera, który na odprawie w Obersalzbergu 22 sierpnia 1939r. stwierdził: „Zadaniem naszym jest zniszczenie żywych sił przeciwnika, a nie osiągnięcie określonej linii. Nie miejcie litości, bądźcie brutalni, najsilniejszy ma prawo za sobą...” Według danych krajowych, w czasie działań wojennych w Polsce żołnierze Wehrmachtu dokonali ponad 760 masowych bestialskich egzekucji na jeńcach wojennych i ludności cywilnej.

Jest rzeczą niemożliwą przytoczenie pełnej listy zbrodni, które na zawsze okryły hańbą niemieckiego żołnierza. Do szczególnie okrutnych należą:

- zamordowanie 40 pocztowców, obrońców Poczty Polskiej w Gdańsku w pierwszych dniach września. Dokonali tego esesmani z tzw. grupy Eberhardta,
- 4 września ponad 80 obrońców Katowic rozstrzelano w Parku Kościuszki, dokonali tego żołnierze 8. Dywizji VIII. Korpusu 14. Armii gen. Lista,
- 9 września w lesie pod Ciepiewem (powiat Iłża) rozstrzelano ponad 300 polskich jeńców, dokonali tego żołnierze 15. pułku zmotoryzowanego pod dowództwem płk. Wessela,
- w nocy 13/14 września w Zambrowie żołnierze z jednostki Waffen SS zabili ponad 200 jeńców i ranili ponad 100.

7 października 1939r. Hitler wydał dekret nakazujący masowe wysiedlenie Polaków z zachodnich ziem polskich, włączonych do Rzeszy.

Okupacja Polski - powstanie organizacji podziemnych

28 września 1939r. - Trzecia Rzesza i ZSRR zawarły „Traktat o granicach i przyjaźni”, który określił podział Polski. Podpisali go Ribbentrop i Mołotow. Niemiecko-radziecka linia demarkacyjna przebiegała wzdłuż Bugu i Sanu, dzieląc terytorium Polski na dwie części okupowane przez sąsiednie państwa. Pojęcie „Państwo Polskie” zostało wykreślone z mapy Europy.

8 października 1939r. ukazał się dekret Hitlera, na mocy którego polskie województwa:

pomorskie, poznańskie, górnośląskie, duża część łódzkiego, krakowskiego i Mazowsza zostały włączone do Rzeszy. Był to obszar 92 tysięcy km². Jednocześnie rozpoczęto masowe przesiedlanie obywateli polskich. 26 października 1939r. powstało tzw. Generalne Gubernatorstwo o powierzchni około 96 tysięcy km², podzielone na cztery dystrykty: krakowski, lubelski, radomski i warszawski, z ponad 12 milionami ludności. Rozpoczęły się rządy terroru, krwawych egzekucji, walki z polską kulturą, mające na celu przekształcenie narodu polskiego w ludność niewolniczą, podległą panowaniu III Rzeszy Niemieckiej.

Odmianą taktykę zastosował Stalin na zajętych przez Armię Czerwoną wschodnich terenach Rzeczypospolitej Polskiej. We władaniu ZSRR znalazło się 201,6 tys. km² terytorium z 13 milionami mieszkańców. 22 października 1939r. zostały zorganizowane „wybory”, w wyniku których powstało Zgromadzenie Narodowe Zachodniej Ukrainy oraz Zgromadzenie Narodowe Zachodniej Białorusi. 1-2 listopada 1939r. - dekretem Rady Najwyższej ZSRR - ziemie te zostały włączone do Ukraińskiej SRR i Białoruskiej SRR. 29 listopada 1939r. dekretem Rady Najwyższej ZSRR nadano ludności mieszkającej na tych terenach obywatelstwo radzieckie. Nastąpiły masowe deportacje ludności w głąb Związku Radzieckiego. Między 8 a 10 lutego 1940r. wywieziono 250 tysięcy osób; 13-15 kwietnia - 300 tysięcy; 20-25 czerwca - 400 tysięcy, między 18 a 22 czerwca 1941r. wywieziono 280 tysięcy oraz dokonano aresztowań przeszło 300 tysięcy osób. Ogółem deportowano i aresztowano około 1,8 mln osób. Przesiedleni zostali do północnych rejonów ZSRR: Komi, Archangielska, na Półwysep Kolski i Syberię. Także na Daleki Wschód, do południowych republik i na Powołże. Większość z nich przebywała w obozach pracy, łagrach i więzieniach. Przejście żołnierzy Wojska Polskiego w szeregi Polski Podziemnej zapoczątkował już 27 września 1939r. gen. bryg. Michał Karaszewicz-Tokarzewski. Działając na rozkaz wydany przez marszałka Edwarda Rydza-Śmigłego powołał do życia organizację pod nazwą Służba Zwycięstwu Polski.

Jednocześnie przy SZP powstała Główna Rada Polityczna, w której udział wzięły trzy główne stronnictwa polityczne: Polska Partia Socjalistyczna, reprezentowana przez Mieczysława Niedziałkowskiego, Stronictwo Ludowe, które reprezentował Maciej Rataj, i Stronictwo Narodowe, w osobie Leona Nowodworskiego.

SZP trwała do 25 grudnia 1939r. i na podstawie rozkazu Naczelnego Wodza gen. Władysława Sikorskiego przekształciła się w Związek Walki Zbrojnej, który przejął na siebie obowiązek walki czynnej z okupantem. Na stanowisko Komendanta Głównego ZWZ gen. Sikorski desygnował gen. broni Kazimierza Sosnkowskiego. 7 marca 1940r. gen. Tokarzewski został w drodze do Lwowa aresztowany przez Radziecki Państwowy Komitet Bezpieczeństwa (NKWD). Obowiązki jego przejął gen. Stefan Rowecki, mianowany Komendantem Głównym ZWZ.

14 lutego 1942r. nastąpiło przemianowanie ZWZ na Armię Krajową, której komendantem głównym pozostał, aż do momentu aresztowania przez Gestapo, legendarny bohater Polski Podziemnej gen. Stefan Rowecki „Grot”. Na podkreślenie zasługuje fakt, że w Polsce w odróżnieniu od innych krajów okupowanej Europy kadra regularnej armii przeszła do konspiracji natychmiast po zakończeniu głównych operacji wojennych, stając się zalążkiem i podwaliną przyszłej Armii Podziemnej. W wielu częściach kraju żołnierze, którzy nie pogodzili się z myślą o zakończeniu walki, rozpoczęli działania partyzanckie. Do nich przede wszystkim zaliczyć należy Oddział Wydzielony Wojska Polskiego pod dowództwem mjr. Henryka Dobrzańskiego „Hubala”, który przetrwał aż do wiosny 1940r.

Armia Polska we Francji
1939 – 1940

Formowanie polskich jednostek regularnych we Francji rozpoczęło się 12 września 1939r. Do obozu w Coetquidan od 20 września przybywali ochotnicy rekrutowani z Polonii francuskiej. Po klęsce wrześniowej do Francji przedzierali się żołnierze z obozów internowania na Węgrzech i w Rumunii, a także ochotnicy z Polski i z innych krajów. Korzystając z uprawnień, zawartych w konstytucji polskiej, prezydent RP Ignacy Mościcki 30 września zrzekł się urzędu prezydenta, mianując na swoje miejsce Władysława Raczkiewicza. 28 września generał Władysław Sikorski objął dowództwo oddziałów polskich we Francji i 30 września powołał rząd polski, który został uznany przez państwa sprzymierzone i neutralne.

5 czerwca 1940r., kiedy Niemcy uderzyli na francuskie linie obronne, Armia Polska we Francji liczyła około 82 tysięcy żołnierzy, z czego tylko połowa znajdowała się w stanie częściowej gotowości bojowej. Porozumienie pomiędzy gen. Wł. Sikorskim i gen. M. Gamelinem ustalało, że oddziały polskie będą stanowić własny i razem działający korpus. Błyskawiczne sukcesy armii niemieckiej spowodowały żądanie dowództwa francuskiego natychmiastowego użycia wszystkich oddziałów polskich, nawet częściowo tylko zdolnych do walki. W tej sytuacji do boju ze strony polskiej wystąpiły dwie dywizje piechoty: Dywizja Grenadierów i 2. Dywizja Strzelców Pieszych, ponadto ad hoc wydzielony człon 10. Brygady Kawalerii Pancерnej z bronią otrzymaną w ostatniej chwili, 8 kompanii piechoty i 2 baterie przeciwpancerne, walczące w ramach pułków francuskich, nieliczne oddziały świeżo organizowanej 3. Dywizji Piechoty oraz dwa bataliony z Coetquidan. Razem stanowiło to około 40 tysięcy żołnierzy. Dywizja Grenadierów walczyła w rejonie Saary, później nad Kanałem Marna-Ren. Następnie stoczyła bitwę obronną pod Lagarde. Dywizja Strzelców Pieszych walczyła w Szampanii i po licznych starciach z nieprzyjacielem, po wystrzeleniu resztek amunicji, przeszła do Szwajcarii, gdzie została internowana. Trzecią, liczącą się jednostką polską we Francji, była 10. Brygada Kawalerii Pancерnej, jej działania bojowe zapobiegły odcięciu kilku dywizji francuskich w rejonie St. Gond.

W tragicznych dniach dla sojuszniczej Francji, Naczelny Wódz Armii Polskiej gen. Wł. Sikorski odbył 17 czerwca rozmowę z premierem P. Reynaudem, składając deklarację o polskiej determinacji dalszego prowadzenia walki oraz zażądał pomocy w ratowaniu polskich oddziałów. W tym samym czasie marszałek F. Petain zwrócił się do Niemców o zawieszenie broni. Ta „dziwna wojna” - drôle de guerre jak mówili Francuzi, została definitywnie zakończona. W tej sytuacji gen. Władysław Sikorski samolotem, przysłanym przez W. Churchilla, udał się do Londynu, gdzie 19 czerwca 1940r. nastąpiła słynna rozmowa premiera Wielkiej Brytanii z premierem RP. W obliczu i pomimo klęski Francji - oświadczył polski premier: Polska będzie walczyła nadal z Niemcami, jednak rząd polski chciałby wiedzieć, do czego zmierza Wielka Brytania... Widocznie wzruszony wypowiedzią jedyne go sojusznika, jaki mu pozostał - Churchill stwierdził z całą determinacją, że Wielka Brytania będzie walczyć aż do ostatniego żołnierza. Oświadczenie to powołał Churchill 14 lipca 1940r., mówiąc całemu światu: ... Będziemy walczyć na plażach, będziemy walczyć na terenach lądowania, będziemy walczyć na polach i na ulicach, będziemy walczyć na wzgórzach. Nigdy się nie poddamy...!

Wydane natychmiast admiralicji rozkazy spowodowały, że statki brytyjskie pod osłoną okrętów wojennych rozpoczęły gorączkową ewakuację żołnierzy polskich z zachodnich portów francuskich. Prezydent RP Wł. Raczkiewicz z członkami rządu opuścił terytorium Francji. 21 czerwca 1940r. przybył do Londynu witany na dworcu przez króla Jerzego VI. Ogółem stan Wojska Polskiego we Francji wynosił 82 261 żołnierzy, a po klęsce Francji do Wielkiej Brytanii ewakuowało się 27 000 oficerów i żołnierzy, czyli około 30 procent poprzedniego stanu. Wysiętek żołnierza polskiego w kampanii norweskiej i francuskiej był niemały w stosunku do

Polski czyn zbrojny II

Wpisany przez Stefan BAŁUK, Marian MICHAŁOWSKI, album „Polski czyn zbrojny 1939-1945”
piątek, 04 listopada 2011 12:43

możliwości. Polska wniosła wkład, który można uznać za bezcenny w historii II wojny światowej. Na terenie Francji po raz pierwszy w działaniach wojennych rozpoczęła pracę kopia „Enigmy” - niemieckiej maszyny do szyfrowania rozkazów - której sekret oraz szyfr został złamany przez grupę polskich kryptologów.